

Anksiyete bozukluğu tanılı hastalarda sigara kullanımı, anksiyete düzeyi ve sigara bırakma motivasyonu arasındaki ilişki

Tuğçe Aksoy¹, Gülay Taşcı¹

¹Elazığ Fethi Sekin Şehir Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, Elazığ, Türkiye

öz

Amaç: Bu çalışmada, nikotin bağımlılığı, anksiyete düzeyi ve motivasyon arasındaki ilişkinin incelenmesi ve motivasyonu yordayan faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmaya 51 hasta ve 51 sağlıklı kontrolden oluşan toplam 102 katılımcı dahil edilmiştir. Katılımcıların anksiyete düzeyleri Beck Anksiyete Ölçeği ile, nikotin bağımlılık düzeyleri Fagerström Nikotin Bağımlılık Testi ile değerlendirilmiştir. Motivasyon düzeyleri ilgili ölçekler aracılığıyla ölçülmüş olup, gruplar arası karşılaştırmalar ve değişkenler arası ilişkiler uygun istatistiksel yöntemlerle analiz edilmiştir.

Bulgular: Gruplar arasında cinsiyet dağılımı açısından anlamlı fark saptanmamıştır ($\chi^2=0.165$, $p=0.685$). Hasta grubunda Beck Anksiyete Ölçeği puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu bulunmuştur (Mann-Whitney $U=653.5$, $p<0.001$). Hasta grubunda yapılan korelasyon analizinde, Fagerström nikotin bağımlılık puanı ile motivasyon arasında güçlü ve negatif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır ($r=-0.898$, $p<0.001$). Fagerström puanı ile Beck anksiyete puanı arasında orta düzeyde pozitif korelasyon bulunmuştur ($r=0.357$, $p=0.010$). Ayrıca Beck anksiyete puanı ile motivasyon arasında orta düzeyde negatif korelasyon saptanmıştır ($r=-0.344$, $p=0.013$). Motivasyon puanını yordayan faktörleri değerlendirmek amacıyla yapılan çoklu doğrusal regresyon analizinde kurulan modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür ($F=124.786$, $p<0.001$) ve model motivasyon puanındaki varyansın %83.9'unu açıklamaktadır ($R^2=0.839$). Modelde Fagerström nikotin bağımlılık puanı motivasyonun bağımsız ve güçlü bir yordayıcısı olarak saptanmıştır ($\beta=-0.888$, $p<0.001$). Beck anksiyete puanı ise modele dahil edildiğinde anlamlılığını kaybetmiştir ($p=0.244$). Nikotin bağımlılığı düzeyine göre yapılan grup karşılaştırmasında, yüksek bağımlılık grubunda motivasyon puanlarının anlamlı derecede daha düşük olduğu bulunmuştur (Mann-Whitney $U=14.0$, $p<0.001$). Beck anksiyete puanlarının yüksek bağımlılık grubunda daha yüksek olduğu gözlenmiş, ancak bu fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($U=222.5$, $p=0.059$).

Sonuç: Nikotin bağımlılığı motivasyonun en güçlü belirleyicisi olup, bağımlılık düzeyi arttıkça sigara bırakma motivasyonunun azaldığı görülmektedir. Güncel literatürle uyumlu olarak, sigara bırakma süreçlerinde bağımlılık düzeyini hedefleyen müdahalelerin motivasyonu artırmada kritik öneme sahip olduğu düşünülmektedir.¹⁻³

Anahtar kelimeler: nikotin bağımlılığı, anksiyete, motivasyon, Fagerström, Beck Anksiyete Ölçeği

✉ Tuğçe Aksoy • tugceaksoy2004@gmail.com

Geliş tarihi / Received: 17.04.2026 **Kabul tarihi / Accepted:** 05.05.2026 **Yayın tarihi / Published:** 22.05.2026

Telif hakkı © 2026 Yazar(lar). Sağlık Geliştirme ve Sigara ile Mücadele Derneği tarafından yayımlandı. Açık erişimli bu makale, orijinal çalışmaya uygun şekilde atıfta bulunulması koşuluyla, herhangi bir ortamda veya formatta sınırsız kullanım, dağıtım ve çoğaltmaya izin veren [Creative Commons Atıf Lisansı \(CC BY\)](#) ile dağıtılmıştır.

Copyright © 2026 The Author(s). Published by The Society for Health Promotion and Tobacco Control. This is an open access article distributed under the [Creative Commons Attribution License \(CC BY\)](#), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium or format, provided the original work is properly cited.

Kaynakça

1. World Health Organization (WHO). WHO report on the global tobacco epidemic 2023: Protect people from tobacco smoke. Geneva: WHO; 2023.
2. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Smoking cessation: a report of the Surgeon General. Atlanta, GA: CDC; 2024.
3. Cochrane. Interventions for tobacco smoking cessation (systematic reviews). Cochrane Database of Systematic Reviews; 2023.